

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.003.05.2017

P/17/092

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów

T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06

lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/092 – Wykonywanie zadań zleconych z zakresu rejestracji osób na potrzeby kwalifikacji wojskowej i ich ewidencji w latach 2015 i 2016.	
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie	
Kontroler	Paweł Rakowski, starszy inspektor k.p., upoważnienie do kontroli LRZ/41/2017 z dnia 14.03.2017 r.	
		(dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Miejscu Piastowym,	
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Marek Klara – Wójt Gminy Miejsce Piastowe.	
		(dowód: akta kontroli str. 2)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działania Wójta Gminy Miejsce Piastowe w zakresie realizacji zadań związanych z rejestracją osób na potrzeby kwalifikacji wojskowej i założenia ewidencji wojskowej, a także wykonywania czynności określonych w ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej² (dalej ustawa o powszechnym obowiązku obrony).

Rejestracja na potrzeby prowadzenia kwalifikacji wojskowej odbywała się sprawnie i w sposób zgodny z ustawą, przy wykorzystaniu systemów informatycznych, którymi dysponował Urząd. Zadania z zakresu kwalifikacji wojskowej oraz założenia ewidencji wojskowej wykonywano w sposób rzetelny, a ich finansowanie dobytek się zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi.

Na obniżenie ogólnej oceny działalności Wójta Gminy Miejsce Piastowe w zakresie objętym kontrolą wpływ miały następujące ustalenia kontroli:

1. Wójt Gminy Miejsce Piastowe w 2015 roku nie stosował wobec osób, które nie stawily się do kwalifikacji wojskowej środków określonych w art. 32 ust. 10 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, polegających na możliwości nałożenia grzywny lub też zarządzenia przymusowego doprowadzenia przez policję. Nie składał również zawiadomień o popełnieniu przestępstwa określonego w art. 224 pkt 1 i 6, które polega na niestawiennictwie do kwalifikacji wojskowej przed wójtem lub burmistrzem (prezydentem miasta), przed właściwą komisją lekarską lub

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Dz. U. z 2016 r., poz. 1534,

- przed wojskowym komendantem uzupełnień w określonym terminie i miejscu.
2. Pracownik wykonujący w imieniu Wójta Gminy Miejsce Piastowe czynności związane z prowadzeniem listy stawiennictwa do kwalifikacji wojskowej i sprawdzaniu tożsamości osób stawiających do kwalifikacji wojskowej, nie posiadał pisemnego upoważnienia, o którym mowa w art. 32 ust. 7 pkt 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.
 3. Wójt Gminy Miejsce Piastowe wbrew zapisom § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia z dnia 23 listopada 2009 r. w sprawie kwalifikacji wojskowej³, nie przekazał przewodniczącemu powiatowej komisji lekarskiej zestawienia osób które nie stawiały się do kwalifikacji wojskowej wraz z wynikami ustaleń dotyczącymi przyczyn niestawiennictwa.
 4. W Urzędzie Gminy w Miejscu Piastowym wezwania do stawiennictwa przed komisją kwalifikacyjną były sporządzane w jednym egzemplarzu, czym naruszono § 60 pkt 3 i 4 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych⁴.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Kwalifikacja wojskowa osób zamieszkałych teren Gminy Miejsce Piastowe odbywała się w 2015 roku w dniach 17 do 20 marca oraz w dniu 5 kwietnia, a w 2016 roku w dniach 10-11, 14-16 i 29 marca.

1. Przeprowadzanie rejestracji i kwalifikacji wojskowej.

Opis stanu
faktycznego

W dniu 26 września 2014 r. Wójt Gminy Miejsce Piastowe wydał *Zarządzenie Nr 504/14 w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Miejsce Piastowe*.

Zgodnie z powołanym *Zarządzeniem* w strukturze organizacyjnej Urzędu wyodrębniono stanowisko ds. zarządzania kryzysowego i ochrony informacji niejawnych.

Do zadań pracownika zatrudnionego na wskazanym stanowisku przypisano m.in. *wykonywanie zadań wynikających z ustawy o powszechnym obowiązku obrony, przeprowadzanie rejestracji osób podlegających obowiązkowi rejestracji, przygotowanie i udział w przeprowadzaniu kwalifikacji wojskowej*.

(dowód: akta kontroli str. 3-12, 196-199)

Ewidencja ludności w Urzędzie Gminy w Miejscu Piastowym jest prowadzona w systemie informatycznym [...] i z tego systemu generowany jest rejestr mężczyzn i kobiet objętych rejestracją w danym roku.

Rejestry mężczyzn oraz Rejestry kobiet objętych rejestracją obejmujące osoby, które ukończyły w latach 2015 – 2016 osiemnasty rok życia zostały sporządzone każdorazowo w dniach 31 grudnia 2015 i 2016 roku, a dane w tych rejestrach nie wykraczały poza zakres określony w art. 49 ust. 2b pkt 1 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności⁵. System informatyczny stosowany w Urzędzie Gminy

³ Dz. U. z 2009 r., Nr 202, poz. 1566,

⁴ Dz. U. z 2011, Nr 14, poz. 67.

⁵ Dz. U. z 2016 r., poz. 772 ze zm. (dalej ustawa o ewidencji ludności). W okresie m.in. od 1 sierpnia 2014 r. do 1 marca 2015 r. te dane osobowe określały przepisy art. 44a ust. 2 pkt 1-6, 8-10, 13-16

Miejsce Piastowe w sposób automatyczny generuje dane osób, które w danym roku ukończyły 18 lat i są zameldowane na terenie gminy na pobyt stały lub czasowy trwający ponad trzy miesiące.

Rejestry te prowadzone były zgodnie z Załącznikiem Nr 1 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2009 r. *w sprawie rejestracji osób na potrzeby prowadzenia kwalifikacji wojskowej oraz założenia ewidencji wojskowej*⁶, a w samych Rejestrach ujmowano osoby które ukończyły 18 rok życia. Rejestry były podpisane i opatrzone datą oraz pieczęcią Wójta Gminy Miejsce Piastowe.

(dowód: akta kontroli str. 13-16, 19-23, 27-32)

Stosownie do zapisów § 3 ust. 4 i 5 rozporządzenia *w sprawie rejestracji osób na potrzeby prowadzenia kwalifikacji wojskowej oraz założenia ewidencji wojskowej*, w terminie do dnia 30 listopada każdego roku pracownik Referatu Organizacyjno – Administracyjnego, przekazywał na stanowisko ds. zarządzania kryzysowego i ochrony informacji niejawnych *dane osób, które ukończyły lub ukończą do dnia 31 grudnia 18 lat życia, niezbędne do sporządzenia rejestru*.

(dowód: akta kontroli str. 17-18)

Zarówno w 2015 jak i 2016 roku Wójt Gminy Miejsce Piastowe przekazał właściwemu Komendantowi WKU jeden egzemplarz *Rejestru osób objętych rejestracją*.

Dane te zostały przekazane odpowiednio w terminach 5 stycznia 2015 r. oraz 4 stycznia 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 19-22)

Dane zawarte w Rejestrze osób objętych rejestracją były stosowane do zapisów §4 pkt 1 rozporządzenia *w sprawie rejestracji osób na potrzeby prowadzenia kwalifikacji wojskowej oraz założenia ewidencji wojskowej* aktualizowane na bieżąco, do czasu rozpoczęcia kwalifikacji w danym roku. Aktualizacja taka według wyjaśnień Pana Marka Klary, *odbywała się poprzez porównanie, czy dane w ewidencji ludności pokrywają się z danymi umieszczonymi w rejestrze na trzech etapach: przed sporządzeniem listy, przed wystaniem wezwań oraz bezpośrednio przed terminem rozpoczęcia kwalifikacji*.

W 2015 roku do rejestru dopisano dwie osoby, a w 2016 roku – trzy osoby.

(dowód: akta kontroli str. 196-199)

Wójt Gminy Miejsce Piastowe stosownie do zapisów § 4 ust. 2 rozporządzenia *w sprawie rejestracji osób na potrzeby prowadzenia kwalifikacji wojskowej oraz założenia ewidencji*, jako organ właściwy ze względu na miejsce pobytu czasowego trwającego ponad trzy miesiące zawiadamiał organy właściwe ze względu na miejsce pobytu stałego osoby, o wpisaniu do rejestru (zawiadomienie było zgodne ze wzorem stanowiącym załącznik nr 2 do rozporządzenia).

W 2015 roku Wójt Gminy Miejsce Piastowe wystosował do właściwych organów 33 zawiadomienia, a w 2016 roku 35.

(dowód: akta kontroli str. 56-64)

oraz ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz. U. z 2006 r., Nr 139, poz. 993 ze zm.).

⁶ Dz.U. z 2015, poz. 991 j.t.

Stosownie do zapisów § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie rejestracji osób na potrzeby prowadzenia kwalifikacji wojskowej oraz założenia ewidencji wojskowej Wójt Gminy Miejsce Piastowe w terminie do dnia 20 stycznia każdego roku przesyłał Wojewodzie Podkarpackiemu informację o liczbie mężczyzn i kobiet wpisanych do rejestru.

Dane te zostały przekazane Wojewodzie Podkarpackiemu w terminach 5 stycznia 2015 r. oraz 4 stycznia 2016 r.

W 2015 roku Wójt Gminy Miejsce Piastowe poinformował Wojewodę Podkarpackiego o wpisaniu do rejestru 107 kobiet i 107 mężczyzn, a w 2016 roku 121 mężczyzn i 99 kobiet.

(dowód: akta kontroli str. 19-22, 27-32)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Przeprowadzanie kwalifikacji wojskowej.

Opis stanu
faktycznego

W Obwieszczeniu Wojewody Podkarpackiego z dnia 7 listopada 2016 r. w sprawie przeprowadzania kwalifikacji wojskowej w 2017 roku na terenie województwa podkarpackiego, została odręcznie zmieniona data samego obwieszczenia, w ten sposób, iż rok 2017 został odręcznie zmieniony na rok 2016 (cyfra 7 na 6).

(dowód: akta kontroli str. 100-101)

Ponadto w tym samym Obwieszczeniu Wojewody Podkarpackiego w § 4 i § 5 – dotyczących terminu przeprowadzania kwalifikacji wojskowej pozostawiono wykropkowane miejsca.

W związku z powyższym Pan Jakub Dzik – Zastępca Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego w Podkarpackim Urzędzie Wojewódzkim w Rzeszowie wyjaśnił: wydruk obwieszczenia oraz podział ilościowy na poszczególne powiaty został zlecony drukarni [...]. Wydrukowane obwieszczenia spakowane w pakiety zostały przekazane do starostw powiatowych, które w dalszej kolejności dokonały rozdysponowania ilościowego na gminy. Starostwa dokonując rozdziału na gminy zgłosiły informację o błędzie w dacie wydania obwieszczenia. W związku z powyższym niezwłocznie podjęto decyzję o konieczności korekty daty i każde starostwo zostało poinformowane telefonicznie przez pracownika Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego o błędzie w dacie wydania obwieszczenia z zaleceniem, aby każda gmina odbierająca obwieszczenie dokonała we własnym zakresie przed rozwieszeniem obwieszczeń korekty daty wydania na 2016 rok.

(dowód: akta kontroli str. 104-110)

W wyjaśnieniu na okoliczność uzupełniania danych w § 4 i § 5 obwieszczenia Pan Marek Klara podał: druki w sprawie obwieszczeń organ otrzymuje każdego roku za pośrednictwem Urzędu Miasta Krosna, a dane uzupełniane są przez pracownika Urzędu, ponieważ Wojewoda Podkarpacki przekazuje obwieszczenia w formie druku, pozostawiając puste pola.

(dowód: akta kontroli str. 200-201)

Ponadto w kontroli ustalono, iż Wojewoda Podkarpacki w informacji adresowanej m.in. do Wójtów Gmin z dnia 23 września 2015 r. (ZK-III.6610.1.184.2015) odnośnie stosowania środków związanych uchyleniem się od stawieństwa do kwalifikacji wojskowej wskazał, iż *można zaniechać stosowania środków wobec osób, które według dokonanych wcześniej ustaleń nie przebywają w miejscu zameldowania (jako przykład wskazano długotrwały pobyt za granicą) i z tego powodu nie doręczono im wezwania do stawienia się do kwalifikacji wojskowej.*

W wyjaśnieniu na okoliczność zawarcia wskazanego zapisu w informacji przekazanej wójtom gmin Pan Piotr Skworzec – Dyrektor Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego w Podkarpackim Urzędzie Wojewódzkim w Rzeszowie podał, że *wskazane pismo dotyczyło zadań w zakresie kwalifikacji wojskowej w 2015 roku, a treści w nim zawarte zostały opracowane na podstawie pkt 10 Wyjaśnień dotyczących organizacji i przeprowadzania kwalifikacji wojskowej w 2015 roku przekazanych przez Departament Ratownictwa i Ochrony Ludności ministerstwa Spraw Wewnętrznych.*

(dowód: akta kontroli str. 235-265)

Wójt Gminy Miejsce Piastowe stosownie do zapisów § 9 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 23 listopada 2009 r. w sprawie kwalifikacji wojskowej⁷ w latach 2015 i 2016 sporządził listę stawieństwa w dwóch egzemplarzach na podstawie rejestru osób objętych rejestracją i wykazu osób o nieregulowanym stosunku do powszechnego obowiązku obrony.

W sytuacji, gdy w okresie pomiędzy sporządzaniem listy i jej przekazaniem właściwemu Komendantowi WKU na terenie Gminy Miejsce Piastowe meldowały się dodatkowe osoby lub też zgłaszały do właściwego organu gminy, lista była uzupełniania o te osoby odrębnie (osoby takie były dopisywane na końcu listy).

(dowód: akta kontroli str. 65-72)

Lista stawieństwa została sporządzona i przekazana Powiatowej Komisji Lekarskiej w terminach 13 stycznia 2015 oraz 11 stycznia 2016 r.

W dniach 25 lutego oraz 17 marca 2015 r. sporządzono dodatkowe listy stawieństwa obejmujące odpowiednio mężczyzn i kobiety.

(dowód: akta kontroli str. 65-72)

W kwestii dodatkowych list Pan Marek Klara wyjaśnił, iż *dodatkową listę stawieństwa kobiet sporządzono w dniu 25 stycznia 2016 r. ponieważ informacja z WKU Jasło o dodatkowej liczbie kobiet podlegających wezwaniu wpłynęła do Urzędu Gminy Miejsce Piastowe 15.01.2016 r. po sporządzeniu listy zasadniczej.*

W roku 2014 Komendant WKU Jasło nie przekazał do Gminy Miejsce Piastowe wykazu kobiet podlegających kwalifikacji w roku 2015. Organ domniemał, iż w 2015 r. z terenu gminy nie będzie kobiet podlegających wezwaniu. O liczbie kobiet podlegających kwalifikacji w 2015 r. organ powziął wiadomość w trakcie jej trwania. Sporządzono niezwłocznie listę stawieństwa kobiet i wezwano je do stawienia się przed Powiatową Komisją Lekarską w Krośnie. Organ nie podejmował czynności zmierzających do ustalenia przyczyn nieotrzymania wykazu. Prawdopodobnie nastąpił błąd w transmisji danych podczas wysyłania wykazu do poszczególnych gmin.

⁷ Dz.U. z 2009r., Nr 202, poz.1566

W 2015 r. w ramach Wojewódzkiego planu kwalifikacji wojskowej dla Powiatowej Komisji Lekarskiej w Krośnie przewidziano na dzień 2 lutego oraz 2 kwietnia dodatkowe dni pracy, do wykorzystania w uzasadnionych przypadkach.

(dowód: akta kontroli str. 40, 202-211)

W latach 2015 – 2016 Komendant WKU nie przekazywał Wójtowi Gminy Miejsce Piastowe imiennych wykazów, o których mowa w §9 pkt 3 rozporządzenia w sprawie kwalifikacji wojskowej, bowiem nie było przypadków ubiegania się o zmianę kategorii zdolności do czynnej służby wojskowej.

(dowód: akta kontroli str. 65-72)

Imienne zestawienia kobiet podlegających obowiązkowi stawienia się do kwalifikacji wojskowej, o których mowa w art. 48. ust. 3 pkt 3 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, zostały przekazane Wójtowi Gminy Miejsce Piastowe w terminach: 2 listopada 2015 r. oraz 15 stycznia 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 33-38)

Stosownie do zapisów § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie kwalifikacji wojskowej wezwania do kwalifikacji wojskowej osób z terenu Gminy Miejsce Piastowe doręczano co najmniej na siedem dni przed wyznaczonym terminem stawienia się do kwalifikacji wojskowej, który przypadał na 17 – 20 marca oraz 1 kwietnia 2015 roku oraz 10-11 i 14-16 oraz 29 marca 2016 roku i terminy te były zgodnie z terminami kwalifikacji wojskowej prowadzonej na obszarze powiatu krośnieńskiego.

Wskazane terminy zostały określone w Wojewódzkim planie kwalifikacji wojskowej na 2015 i 2016 rok.

Wójt Gminy Miejsce Piastowe sporządzał wezwania do stawienia się przed komisją kwalifikacyjną w jednym egzemplarzu, który był przysyłany od osób objętych kwalifikacją wojskową, za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

(dowód: akta kontroli str. 39-46, 202-203)

Czynności związane z prowadzeniem listy stawienia się osób do kwalifikacji wojskowej i sprawdzaniem ich tożsamości wykonywane było przez pracownika Urzędu, który nie posiadał imiennego upoważnienia o którym mowa w art. 32 ust. 7 pkt 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z powołanym przepisem, czynności o których mowa w art. 32 ust. 6 pkt 1 należą do wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) albo upoważnionego pracownika urzędu gminy (miasta), a czynności te zgodnie z art. 32 ust. 1 pkt 1 polegają na sprawdzeniu tożsamości osób podlegających stawieniu się do kwalifikacji wojskowej.

(dowód: akta kontroli str. 212-213)

Wójt Gminy Miejsce Piastowe prowadził wykaz osób o nieuregulowanym stosunku do powszechnego obowiązku obrony, o którym mowa w § 10 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie kwalifikacji wojskowej.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku we wskazanym wykazie było ujętych 18 osób.

(dowód: akta kontroli str. 99, 202-211, 214-233)

Analiza dokumentacji związanej z niestawieniem się osób do kwalifikacji wojskowej wykazała, że podstawową przyczyną był pobyt za granicą, a w jednym przypadku wymeldowanie ze stałego miejsca zamieszkania.

(dowód: akta kontroli str. 99, 167-195)

Wójt Gminy Miejsce Piastowe przekazywał właściwemu Komendantowi WKU imienne zestawienie osób, które nie stawily się do kwalifikacji wojskowej do końca roku kalendarzowego w którym ukończyły 24 lata, a osoby te zostały wykreślone z wykazu osób o nieuregulowanym stosunku do powszechnego obowiązku obrony.

Imienne zestawienie osób, które nie stawily się do kwalifikacji wojskowej do końca roku kalendarzowego, w którym ukończyły 24 lata, o którym mowa w § 10 ust. 1 pkt 5 lit. a *rozporządzenia w sprawie kwalifikacji*, zostały przekazane właściwemu Komendantowi WKU w terminach 5 stycznia 2015 r. oraz 14 kwietnia 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 47-56)

W 2015 roku Wójt Gminy Miejsce Piastowe nie stosował wobec osób, które bez uzasadnionej przyczyny nie stawily się do kwalifikacji wojskowej środków określonych w art. 32 ust. 10 ustawy o *powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej*, polegających na nałożeniu grzywny, bądź zarządzenia przymusowego doprowadzenia przez policję do kwalifikacji wojskowej w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

(dowód: akta kontroli str. 212-213)

W dniu 21 marca 2016 roku Wójt Gminy Miejsce Piastowe w siedmiu przypadkach wydał *Postanowienie o zastosowaniu środka egzekucji w postaci przymusu bezpośredniego, polegającego przymusowym doprowadzeniu przez policję.*

W *postanowieniach* tych jako termin doprowadzenia oznaczono 24 marca 2016 r.

W jednym przypadku doprowadzono osobę podlegającą kwalifikacji wojskowej, w trzech przypadkach Policja po przeprowadzaniu czynności wyjaśniających ustaliła, iż zobowiązani przebywają poza granicami kraju, a w pozostałych przypadkach według informacji z dnia 1 kwietnia 2016 r., *policja nie doprowadziła pozostałych osób, z uwagi na przekroczenie terminów.*

W wyjaśnieniu na okoliczność niedoprowadzenia osób, na których doprowadzenie zostały wystawiony tytuły wykonawcze Pan Krzysztof Łopuszański – Zastępca Komendanta Miejskiego Policji w Krośnie wyjaśnił, iż *wniosek dotyczył doprowadzenia ogółem 7 osób zamieszkujących na terenie 5 różnych miejscowości Gminy Miejsce Piastowe. Przedmiotowy wniosek celem realizacji wpłynął do zespołu ochronnego w dniu 23.03.2016 r.*

W dniu 24.03.2016 r. funkcjonariusze KMP Krosno zrealizowali jedno doprowadzenie do siedziby Powiatowej Komisji Lekarskiej w Krośnie, ustalając, iż pozostałe osoby przybywają poza miejscem zamieszkania, a termin ich powrotu do kraju nie jest znany.

W tym miejscu zasadnym jest stwierdzić, iż w otrzymanej dokumentacji wskazany był jednoznaczny termin doprowadzenia datowany na dzień 24.03.2016 r. w przedziale godzinowym 7-8, natomiast osoby objęte doprowadzeniem zamieszkują w miejscowościach oddalonych od Krosna, gdzie sam dojazd do poszczególnej z nich wynosi w obie strony około 30 minut (należy dodać również czas niezbędny na wykonanie czynności związanych z samym doprowadzeniem). Przy wykorzystaniu dostępnych środków i sił skierowanych do realizacji zadania ze strony KMP w Krośnie, a w szczególności wskazaniu 1 godziny na doprowadzenie 7 osób - nie było możliwe skuteczne wykonanie w całości zleconych czynności.

(dowód: akta kontroli str. 73-98, 102-103)

Według wyjaśnień Pana mł. Insp. Leszka Buryły – Komendanta Miejskiego Policji w Krośnie, *KMP w Krośnie nie wszczyniała postępowań w sprawie naruszeń zapisów art. 224 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.*

(dowód: akta kontroli str. 234)

W kwestii informowania właściwych organów o naruszeniu przez osoby niestawiające się do kwalifikacji wojskowej art. 224 pkt 1 i 6 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej Pan Marek Klara wyjaśnił: *... iż Policja była informowana o przypadkach niestawienia się do kwalifikacji wojskowej przez osoby do tego zobowiązane. W stosunku do tych osób Policja podejmowała czynności związane z przymusowym doprowadzeniem. Oznacza to, iż właściwe organy uprawnione do ścigania za występki określony w art. 224 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej wiedziały o jego popełnieniu i znały personalia tych osób. W związku z tym, iż czyn zabroniony określony w art. 224 wymienionej ustawy ścigany jest z urzędu, organy ścigania (policja) wiedziały o jego popełnieniu i zobowiązane były do podjęcia czynności zmierzających do nadania właściwego trybu dalszemu postępowaniu w tej sprawie.*

(dowód: akta kontroli str. 202-203)

W toku kontroli zwrócono się do właściwego Komendanta WKU o udzielenie wyjaśnień ws. czynności podejmowanych w stosunku do osób, które w latach 2015 – 2016 nie stawily się do kwalifikacji wojskowej.

Pan ppłk Andrzej Nykiel – Wojskowy Komendant Uzupełnień wyjaśnił, iż zgodnie z art.32 ust. 10 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, w stosunku do osób, które nie stawily się do kwalifikacji wojskowej bez uzasadnionej przyczyny, właściwe organy z urzędu realizują czynności związane z doprowadzeniem do kwalifikacji wojskowej.

W związku z powyższym w trakcie trwania prac Powiatowej Komisji Lekarskiej w Krośnie w 2015 roku Wojskowy Komendant Uzupełnień (w dniu 24 marca 2015 r., informując jednocześnie, iż Komisja kończy pracę w dniu 2 kwietnia 2015 r.) wnioskował do Wójta Gminy w Miejscu Piastowym o nałożenie grzywny celem przymuszenia lub zarządzenia przymusowego doprowadzenia przez policję do kwalifikacji wojskowej, natomiast w stosunku do osób, które nie zgłosiły się do kwalifikacji wojskowej w 2016 roku nie wystosowano wniosków o nałożenie grzywny w celu przymuszenia lub zarządzenia przymusowego doprowadzenia przez policję.

(dowód: akta kontroli str. 111-114)

W żadnym z lat objętych kontrolą zestawienie dotyczące osób, które nie stawily się do kwalifikacji wojskowej nie zostało przekazane przewodniczącemu Powiatowej Komisji Lekarskiej w Krośnie.

(dowód: akta kontroli str. 200-201)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W okresie objętym kontrolą Wójt Gminy Miejsce Piastowe nie przekazał właściwemu przewodniczącemu Powiatowej Komisji Lekarskiej w Krośnie zestawienia osób które nie stawily się do kwalifikacji wojskowej czym naruszono zapisy § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie kwalifikacji wojskowej.

W wyjaśnieniu na powyższą okoliczność Pan Marek Klara podał: *listę stawiennictwa do kwalifikacji wojskowej sporządza się w dwóch egzemplarzach, z czego jeden*

przekazuje się Powiatowej Komisji Lekarskiej. Sekretarz komisji na bieżąco uzupełnia swoją listę stawiennictwa, a pracownik Urzędu Gminy delegowany przez Wójta wyjaśnia na miejscu wszystkie wątpliwe przypadki. Należy domniemać, iż Powiatowa Komisja Lekarska posiada wystarczającą wiedzę na temat osób, które nie zgłosiły się do kwalifikacji, ponieważ dysponuje identyczną listą stawiennictwa, a Wojskowy Komendant Uzupełnień jest w posiadaniu rejestru osób podlegających rejestracji i w czasie trwania kwalifikacji wojskowej odnotowuje osoby, które zgłosiły się do kwalifikacji. Dowód wniosek WKU Jasło z roku bieżącego w sprawie nałożenia grzywny w celu przymuszenia[...].

2. Osoba wykonująca w imieniu Wójta Gminy Miejsce Piastowe czynności związane z prowadzeniem listy stawiennictwa osób do kwalifikacji wojskowej i sprawdzaniem ich tożsamości nie posiadała upoważnienia, o którym mowa w art. 32 ust. 7 pkt 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

W wyjaśnieniu na powyższą okoliczność Pan Marek Klara podał: Pani ..., pracownik Urzędu Gminy Miejsce Piastowe, realizuje zadania wynikające z ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie upoważnienia wynikającego z zakresu obowiązków ustalonego w dniu 29.09.2014 r., zgodnie z którym do jej obowiązków należy między innymi cyt. „przygotowywanie i udział w przeprowadzeniu kwalifikacji wojskowej”. Powyższy zakres obowiązków został przez obie strony stosunku pracy zgodnie przyjęty i podpisany. Mając powyższe na uwadze, w moim przekonaniu Pani ... posiada upoważnienie, o którym mowa w art. 32 ust. 7 pkt 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej i w związku z tym nie widzę konieczności wydawania w tym zakresie odrębnego upoważnienia. Według oświadczenia Pani ..., która od kilku lat uczestniczy w kwalifikacji wojskowej jako pracownik Urzędu Gminy, ani przewodniczący Powiatowej Komisji Lekarskiej w Krośnie, ani przedstawiciel Wojskowego Komendanta Uzupełnień w Jasle nigdy nie żądali okazania odrębnego upoważnienia do uczestniczenia w kwalifikacji wojskowej.

3. Wójt Gminy Miejsce Piastowe nie w latach 2015 – 2016 nie składał do właściwych organów zawiadomień o popełnieniu czynu zabronionego określonego w art. 224 pkt 1 i 6 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, ani też w 2015 roku nie stosował żadnych środków określonych w art. 32 ust. 10 powołanej ustawy.

W kwestii niestosowania wskazanych środków wobec osób, które nie dopełniły obowiązku stawiennictwa do kwalifikacji wojskowej Pan Marek Klara wyjaśnił: w roku 2015 organ po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego uznał, iż osoby które nie stawiały się do kwalifikacji wojskowej przed Powiatową Komisją Lekarską w Krośnie przebywają za granicą, wobec czego zarządzenie doprowadzenia przez policję i nałożenie grzywny w celu przymuszenia jest bezcelowe. Nie wszczynano postępowania z urzędu mającego na celu doprowadzenie przez Policję lub nałożenie grzywny [...].

4. W kontroli ustalono, iż Wójt Gminy Miejsce Piastowe sporządzał Wezwania do stawiennictwa przed komisją kwalifikacyjną w jednym egzemplarzu, w sytuacji, gdy zgodnie z przepisami § 60 pkt 3 i 4 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych⁸, na egzemplarzu pisma przeznaczonego do włączenia do akt sprawy zamieszcza się informacje co do sposobu wysyłki oraz potwierdzenie dokonania wysłania przesyłki lub jej osobistego doręczenia, a także prowadzący sprawę włącza do akt sprawy

⁸ Dz.U. z 2011, Nr 14, poz. 67

podpisany egzemplarz pisma wychodzącego przeznaczony do włączenia do akt sprawy.

W wyjaśnieniu na powyższą okoliczność Pan Marek Klara podał, że przepisy ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz przepisy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministra Obrony Narodowej w sprawie kwalifikacji wojskowej nie nakładają obowiązku sporządzenia dodatkowego egzemplarza wezwań do stawienia się do kwalifikacji wojskowej, w celu włączenia do akt sprawy. Również wzór wezwania określony w załączniku do wymienionego rozporządzenia nie zawiera informacji, aby przedmiotowe wezwanie było sporządzane w dwóch egzemplarzach. Z powodów wskazanych powyżej Urząd Gminy Miejsce Piastowe nie dysponuje dodatkowym egzemplarzem wezwań do stawienia się do kwalifikacji wojskowej.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Finansowanie zadań związanych z rejestracją i kwalifikacją wojskową.

Opis stanu faktycznego

W latach 2015 – 2016 Urząd Gminy w Miejscu Piastowym otrzymywał dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom.

W okresie objętym kontrolą Wojewoda Podkarpacki informował Gminę o wysokości dotacji na kwalifikację wojskową (w dziale 750 – administracja publiczna, rozdziale 75045 – kwalifikacja wojskowa § 210).

W 2015 roku łącznie gmina otrzymała dotację w wysokości 170,60 zł, a w 2016 w wysokości 300,00 zł.

Dotacja otrzymana w 2016 roku została w całości zwrócona, natomiast w 2015 roku środki otrzymane w ramach dotacji zostały wykorzystane w ten sposób, że w czterech przypadkach zwrócono koszt dojazdu.

(dowód: akta kontroli str. 115-166)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

4. Prowadzenie postępowań i wydawanie decyzji na wnioski osób podlegających obowiązkowi czynnej służby wojskowej.

W latach 2015 – 2016 Wójt Gminy Miejsce Piastowe nie orzekał o konieczności sprawowania przez osoby podlegające obowiązkowi odbycia zasadniczej służby wojskowej bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny, gdyż nie składano wniosków w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 212-213)

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁹, wnosi o:

1. Podjęcie działań zmierzających do stosowania sankcji prawnych wobec osób, które wbrew obowiązkom wynikającym z ustawy o *powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej* i przepisów wykonawczych do niej, nie stawiają się do kwalifikacji wojskowej,
2. Włączanie do akt sprawy osoby podlegającej kwalifikacji wojskowej egzemplarza wezwania do stawienia do kwalifikacji,
3. Udzielenie pracownikowi wykonującemu w mieniu Wójta Gminy Miejsce Piastowe czynności związane z prowadzeniem listy stawienia do kwalifikacji wojskowej i sprawdzaniu tożsamości osób stawiających do kwalifikacji wojskowej, pisemnego upoważnienia o którym mowa w art. 32 ust. 7 pkt 1 ustawy o *powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej*.
4. Przekazywanie właściwemu przewodniczącemu powiatowej komisji lekarskiej zestawień osób, które nie stawiały się do kwalifikacji wojskowej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia

2017 r.

Kontroler
Paweł Rakowski
st. inspektor k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor
Wiesław Motyka

.....
podpis

.....
podpis

⁹ Dz. U. z 2015 r., poz. 524 j.t.

